

OMAN WOESTIJN

Bedoeïen Albert in de motregen. Rechtsboven: grootvader en kleinzoon, eronder een kudde kamelen.

Foto's Gerard Jacobs

Onder bedoeïenen

Een 'bitter, dor land', schreef de beroemde 20ste eeuwse ontdekkingsreiziger Wilfred Thesiger over Oman, maar wel een land met een oeroude beschaving. **Gerard Jacobs** volgt hem naar de woestijn.

Het regent in de woestijn. De toppen van de bergen, de Jebel Qarra, zijn in mist gehuld. 'Ik ben nog net op tijd naar Zuid-Arabië gegaan', schrijft Wilfred Thesiger in zijn boek *Woestijnen van Arabië*, waarin hij zijn zwerftochten per kameel door het Lege Kwartier, de woestijn van het Arabische schiereiland, beschrijft die hij zestig jaar geleden maakte. Thesiger, de laatste van de grote ontdekkingsreizigers, noemt zijn boek 'een kroniek van een verdwenen verleden, een eerbewijs aan een voorheen indrukwekkend volk'.

Voor ons strekt de woestijn zich uit, het aloude Arabia Felix, het hartland van de islam, duizenden kilometers steen en zand 'tot aan de boomgaarden van Damascus'.

Wij dalen de bergen af. In de nevel passeren we de eerste kamelen, een kudde zwangere vrouwtjes die langs het vage pad, uitgesleten in de grindvlakte, loopt. 'Het is een bitter, dor land', constateert Thesiger als zijn karavaan naar het noorden trekt: 'een wreed land'. Thesiger adereert de Bedu, de mannen die 'het stempel van de woestijn dragen, het brandmerk van de nomade'. Hij is een romanticus, net als Lawrence van Arabië, die gedreven door 'een perverse drang' de grenzen van zijn uithoudingsvermogen opzoekt te midden van de bedoeïenen, die 'nakomelingen van een oeroude beschaving', die ooit, in de 7de eeuw, de woestijn van Arabië verlieten, 'op zoek naar buit en verenigd door een nieuw geloof - de islam - een wereldrijk stichtten groter dan dat van de Romeinen'.

Oman is een modelstaat, ontwikkeld met oliedollars door sultan Qaboos Ibn Said, die het 'mid-

deleeuwse' Oman - het land dat Thesiger doorkruiste en in kaart bracht - binnen veertig jaar omvormde tot een modern land met gratis onderwijs - ook voor vrouwen - gratis medische zorg, snelwegen, luchthavens en binnenkort ook een concertgebouw. De Omani zijn trots op hun cultuur en geschiedenis. Terecht. Ze dreven al handel met Mesopotamië en het land van de farao's. Lang voordat de Portugezen en Spanjaarden de zeeroute naar Azië ontdekten, voeren de Omaanse dhows al op de moessonwind naar India, China en rondten zij Kaap de Goede Hoop. De Omaanse navigator Ahmed Ibn Majid wees Vasco da Gama de weg naar India.

Dagenlang leidt Mussalem Hassan al Mahri, een bedoeïen uit de stam van de Mahari, mij rond door Dhofar, het zuidelijke deel van Oman. De kuststreek is een populaire toeristenbestemming: ieder jaar als de natte moessonwind uit India op de kust van Oman landt,

komen honderdduizenden Arabieren naar Salalah om te genieten van de regen: ze picknicken in het natte gras, banjeren in hun witte, scherp gestreken *disdashahs* door de modder en staren, zwaar gesluit, uit over zee, naar de dolfijnen die uit de branding tevoorschijn springen.

Mussalem werd 45 jaar geleden geboren in de woestijn: 'In een grot, te midden van geiten en ka-

Wie als toerist het echte Oman wil zien, trekt naar de woestijn

DOEN & LATEN

Vliegen

De KLM vliegt zes keer per week op Muscat: www.klm.nl. Oman Air vliegt meerdere keren per dag van Muscat naar Salalah.

Tentoonstelling

Vanaf 17 oktober is er een grote tentoonstelling over Oman in de Nieuwe Kerk in Amsterdam. www.nieuwekerk.nl

Klimaat

Oman heeft een mooi, afwisselend landschap. De bevolking is gastvrij

en goudeerlijk. Het noordelijke deel, Muscat, is heet. In het zuidelijke deel, Dhofar, waait tussen juli en september de Khareef, de natte moessonwind: grijze luchten, motregen. De Arabieren zijn er dol op.

Meer informatie

onder meer over de boeken van Wilfred Thesiger en de blogs van Gerard Jacobs op volkskrant-reizen.nl/oman. Verder: www.VisitOman.nl, www.omantourism.gov.om, www.salalahvisitors.com

Wilfred Thesiger
Foto Pitt Rivers Museum.

zegt Mussalem en hij is bloedserius. 'Albert kon zijn kameel niet doden. Nee', zegt hij. 'Albert is nooit getrouwd. Hij zoekt nog steeds een vrouw. Zij hoeft niet meer zo jong te zijn. 16, 17 jaar, is ook goed.'

'En het meisje?', vraag ik. 'Ze was verdrietig', antwoordt Mussalem. 'Maar ze was niet boos. Ze begreep hem. Niemand was boos. Wij houden van onze kamelen.'

Het regent nog steeds als wij arriveren. De kamelen staan dicht bij elkaar in de kraal, een meterhoge muur van stenen en autobanden. Albert, de haren nat van de regen, schuilt achter een stenen wal. 'Dit is zijn huis', zegt Mussalem en wijst naar het stenen muurtje en de eindeloze woestijn. Het mooie kleed is opgerold en ligt verscholen onder een wollen deken. Albert hurkt naast een gedooft houtvuur. Tegen het muurtje staat een oud zwaard. Onder de deken ligt een machinegeweer.

Albert biedt aan thee te zetten, maar het vuur wil niet branden. Het hout is nat en vat geen vlam. Wij geven hem een krant uit de grote stad, en een aanstekker.

Hij neemt ons mee naar de kraal. 'De kamelen worden iedere ochtend gevoed uit grote zakken die hij in de stad koopt. Dan lopen ze de woestijn in, op zoek naar vers voedsel. 'Ze komen altijd terug', vertelt hij. 'Als de avond valt.'

Albert is een man van weinig woorden. En hij is niet nieuwsgierig. 'Hij heeft geen weet van wat zich in de wereld afspeelt', zegt Mussalem. 'Hij kent de woestijn. Hij kent zijn kamelen. Dat volstaat. Hij heeft geen andere interesse. Geen andere behoefte.'

Albert heeft een mobiel. Hij weet hoe hij moet opnemen. Soms belt zijn vader, die kilometers verderop

woont, in een grot in de woestijn samen met Alberts zussen en de geiten. 'Maar Albert heeft geen idee hoe hij zelf moet bellen. Natuurlijk heeft hij bereik', zegt Mussalem lachend, en tikt zijn nummer in. Albert graait onder de wollen deken, pakt zijn mobiel en luistert. Hij kan de grap wel waarderen. De thee is klaar.

De kamelen trekken de woestijn in. Wij rijden achter hen aan en gaan op bezoek bij de vader van Albert, een oude man, bijna een eeuw oud. Hij zit, net als zijn zoon, schijnbaar doelloos in de motregen tegen een stenen muurtje. Een paar van zijn kleinkinderen nemen mij mee naar de kudde geiten. Ze dragen een T-shirt van Arsenal en AC Milan. Verder lijkt het of de tijd hier heeft stilgestaan. Ze spreken geen Engels, geen Arabisch. 'We hebben onze eigen taal', zegt Mussalem. De vrouwen trekken zich terug en zetten thee voor ons. We voelen ons ongemakkelijk, nat en koud. Mussalem lijkt zich ook niet comfortabel te voelen te midden van de Bedu. Alsof hij zich in ons gezelschap beter op zijn gemak voelt tussen de acteurs in het openluchtmuseum aan de rand van Salalah.

'We gaan', zegt hij al snel.

Ik vraag of hij denkt dat Albert ooit nog zal trouwen. Hij haalt zijn schouders op. 'Vroeger was hij een rijk man. Hij heeft kamelen. Alle meisjes wilden met hem trouwen. Maar nu niet meer. Ze willen niet in de woestijn wonen. Het leven is zwaar. Wie wil een huis zonder dak? Nu willen ze in de stad wonen en trouwen ze met een ambtenaar. Ze willen water uit de kraan, een school voor de kinderen.' Albert is, ondanks zijn kamelen en zijn mooie vloerkleed, kansloos geworden op de huwelijksmarkt.

REISBUREAU ZAND, ZAND EN NOG EENS ZAND

Een miniatuur Eiffeltorentje is leuk voor aan een sleutelbos, maar is geen bijster interessant aandenken aan je reis. We vroegen onze lezers naar hun dierbaarste souvenir.

1 Wokje
Monic denkt meteen aan haar wokje dat ze tijdens haar eerste vakantie in Suriname kocht. In een kraampje langs de weg verkocht een gezinnetje allerlei pannen en woks. 'Natuurlijk kon ik zo'n ding ook in de stad kopen. Dat scheelde gesleep, maar ik gunde juist die mensen hun verdienste. Het dingetje kostte maar 6,5 euro en had een ideaal formaat. Die reis was de eerste van vele vakanties in het land dat mijn hart gestolen heeft. Het wokje gebruikte ik in Nederland heel vaak.

En altijd dacht ik dan even aan die aardige mensen van wie ik het kocht, en natuurlijk aan het land dat me zo dierbaar is geworden.'

Wol

'Een door mezelf gebreide Noorse trui, waarvan ik de wol en het patroon in Noorwegen heb gekocht', aldus Norgesvenn.

Talisman

De Landcruiser waarmee Karin-Marijke en Coen de wereld rondreizen hangt helemaal vol met snuisterijen. Die ze allemaal hebben gekregen van lokale mensen, zo melden ze trots. Een paar voorbeelden uit de uitgebreide opsomming die we ontvingen: een kleine Pakistaanse vlag en zelfgemaakte plastic rozen van een 80-jarige non in Chennai. Verder nog een boel talismannen voor aan de voorruit: een blauw oog uit Tur-

kije, een Boeddhabbeeldje uit Thailand, een medallion met een stukje korantekst, een schildpadje van klei en een geluksarmbandje uit India. Ze schrijven: 'Zou het dankzij deze 'lucky charms' zijn dat we in deze zes jaar nog nooit een ongeluk hebben gehad of andere narigheid hebben gekend?'

Zand

Zand, zand en nog eens zand. Dat is in het kort gezegd de collectie souvenirs van basisschoolleerkracht Olaf Boswijk. Maar dan wel uit heel veel landen. Zijn leerlingen, groep 8 van de Nassauschool in Groningen, bouwen volop mee aan zijn collectie, die hij in kleine glazen potjes heeft uitgesteld in het klaslokaal. 'Ik spaar zand uit de hele wereld. De afgelopen zomer kreeg ik van de kinderen rood zand uit Syrië, zwart zand van onder de grasmat van FC Barcelona,

zand van de stranden van D-Day, zand uit Vancouver, Cuba, de Ligurische zee, de Dolomieten en natuurlijk van de stranden van de Wadden-eilanden. Het was geweldig. Dit briefje is een bedankje van mij aan hen!'

Gebedssnoer

Laura heeft al haar souvenirs gebroederlijk naast elkaar gehangen aan een islamitisch gebedssnoer uit Qatar. Zo hangen er Indiase maskers van Ganesh, een bij een 'heel lief' mevrouwtje op Koh Chang gekocht Boeddhabbeeld en gebedsvlaggetjes van Tibetaanse vluchtelingen in Kathmandu. 'Zo richt ik mijn eigen altaar in.'

Boekenlegger

Twaalf jaar geleden ging Eline met een groep studievrienden op reis naar Egypte. Op weg naar de pi-

HET REISBUREAU VAN VOLKSKRANTREIZEN.NL VERZAMELT GEHEIMTIPS.

VOLGENDE WEEK: WAAR BEVINDEN ZICH DE VRESELIJKSTE GRENSOVERGANGEN OF DE VERVELENDSTE DOUANIERSTIPS? [Volkskrant-reizen.nl/reisbureau](http://volkskrant-reizen.nl/reisbureau)

ramides stopte de bus bij wat souvenirshops. 'Bij een van de eerste winkels kocht ik voor 50 cent een boekenlegger met Egyptische tekens. In het busje werd ik uitgelachen door mijn vrienden. Ze zeiden: dat je daar bent ingetrapt! Uiteindelijk heb ik tijdens die vakantie nog heel vaak zelf die opmerking gemaakt, als iemand uit de groep weer een 'echt' authentiek beeldje van 200 gulden had aangeschaft. Mijn boekenlegger is nog steeds in gebruik!'

Glimlach

'Ooit geweten hoe waardevol ballonnen en balpenningen kunnen zijn?', vraagt Loes ons retorisch. 'Ik wel, ik deelde ze uit in Peru. Mijn mooiste souvenir? Een stralende, heerlijke glimlach van de Peruaantjes!'

Cyrl Snijders

WEBFOTO VAN DE WEEK

In de Muramures, een bergrijk gebied in Noord-Roemenië speelt klederdracht nog een grote rol in het dagelijkse leven. Peter-Frank Koster fotografeerde deze dames in een 'uniek stukje Europa'. Volgende week: Koukleuren op vakantie. Waar biberde je van de kou? Stuur je foto naar reizen@volkskrant.nl.